

Katecheze o svátostech – KNĚŽSTVÍ

Podle Katechizmu katolické církve (č. 1536-1600)

Kněžství je svátost, skrze kterou pokračuje v Církvi nadále až do konce časů poslání, které Kristus svěřil svým apoštolům; je to tedy **svátost apoštolské služby**. Člení se ve tři stupně: **biskupství, kněžství a jáhenství**.

Svátost kněžství v dějinách spásy

Ve Starém Zákoně ustavil Bůh vyvolený lid jako „**království kněží a svatý národ**“ (Ex 19,6). Byl však zvolen jeden ze dvanácti kmenů, totiž **kmen Levi**, aby vykonával liturgickou službu. V kněžství Staré smlouvy jsou kněží ustanoveni „jako zástupci lidí před Bohem, aby přinášeli dary a oběti za hříchy“.

Hlavním úkolem bylo **hlásání Božího slova a obnovování společenství s Bohem** prostřednictvím obětí a modlitby. *Nepřinášelo však spásu*, muselo znovu a znovu opakovat oběti a nemohlo přivést k definitivnímu posvěcení, které měla zjednat jediné Kristova oběť. Liturgie Církve vidí v **Áronově kněžství a ve službě levitů**, stejně jako v **sedmdesáti „starších“**, předobrazy kněžské služby Nového zákona.

Kněžství se naplňuje v Ježíši Kristu, **jediném „prostředníku mezi Bohem a lidmi“** (1Tim 2,5). Melchizedech, „kněz Boha Nejvyššího“ (Gn 14,18), je křesťanskou tradicí považován za předobraz kněžství Krista, jediného „velekněze podle řádu Melchizedechova“ (Žid 5,10; 6,20), „svatého, nevinného, neposkvrněného“ (Žid 7,26), který „jedinou obětí přivedl k dokonalosti navždy ty, které posvětil“ (Žid 10,14), to jest **jedinou obětí** svého kříže.

Kristova výkupná **oběť** je jedinečná, přinesená jednou provždy. Je však **zpřítomňována** v eucharistické oběti Církve. Totéž platí pro Kristovo jediné **kněžství**: je zpřítomňováno služebným kněžstvím, aniž je tím umenšována jedinečnost Kristova kněžství.

Dvojitá účast na Kristově kněžství

Kristus, velekněz a jediný prostředník, učinil z Církve „**královský národ a kněze Boha, svého Otce**“ (Zj 1,6). Celé společenství jako takové je kněžské. Věřící vykonávají své **křestní kněžství** účastí na **poslání Krista, kněze, proroka a krále**, každý podle svého vlastního povolání. Právě svátostmi křtu a biřmování jsou věřící posvěceni, aby tvořili „...svaté kněžstvo“.

Služebné nebo hierarchické kněžství biskupů a kněží a všeobecné kněžství všech věřících, i když „jedno i druhé – každé svým vlastním způsobem – má účast na **jediném kněžství Kristově**“, přesto se podstatně liší, ačkoliv „jsou ve vzájemném vztahu“.

Všeobecné kněžství věřících se uskutečňuje v rozvoji křestní milosti, v životě víry, v naději a lásce, životě podle Ducha. **Služebné kněžství** slouží *všeobecnému kněžství*, je zaměřeno na *rozvoj křestní milosti* všech křesťanů. Je to jeden z prostředků, jimiž Kristus pokračuje v *budování a vedení Církve*.

Služba kněží

Kněží svůj posvátný úřad vykonávají zejména v **eucharistické bohoslužbě** neboli shromáždění, kde *zastupují Krista, hlásají jeho tajemství a spojují prosby věřících s obětí jejich hlavy*. V mešní oběti zpřítomňují a přivlastňují až do příchodu Páně jedinou oběť Nového zákona, totiž oběť Krista obětujícího sama sebe jednou provždy Otci jako neposkvrněný obětní dar.

Kněží, pečliví **spolupracovníci biskupského stavu**, jeho pomocníci a nástroj, povolání sloužit Božimu lidu, tvoří se svým biskupem jediný *kněžský sbor* určený pro různé úkoly. V jednotlivých místních shromážděních věřícího lidu jaksi zpřítomňují biskupa, s nímž jsou důvěrně a velkodušně spojeni. Jeho povinnosti a starosti berou na sebe, pokud jim to přísluší, a v denní péči vykonávají.

Služba jáhnů

Jáhni se podílejí vlastním způsobem na Kristově poslání a milosti. Svěcení jim vtiskuje znamení („charakter“), které nic nedokáže smazat a které je připodobňuje Kristu, který se stal „jáhnem“, totiž **služebníkem všech**. Jáhnové mají mimo jiné *přísluhovat biskupům a kněžím při slavení božských tajemství*, především Eucharistie, rozdávat ji, být přítomni jménem Církve při *uzavírání manželství* a žehnat mu, *hlásat evangelium* a kázat, *přesedat pohřebním obřadům* a věnovat se různým *charitativním službám*.

Kdo přijímá svátost kněžství

Svátost svěcení platně přijímá pouze **pokřtěný muž**. Pán Ježíš vyvolil muže, aby vytvořil sbor dvanácti apoštolů.

Nikdo nemá právo dostat svátost kněžství. Nikdo si totiž nemůže tento úřad přivlastnit. Člověk k němu musí být **povolán Bohem**. Kdo si myslí, že poznává znamení Božího volání k službě udělované svěcením, musí vlastní touhu pokorně podřídít autoritě Církve.

Všichni posvěcení služebníci latinské církve, s výjimkou trvalých jáhnů, jsou vybíráni z věřících mužů, kteří jsou svobodní a mají úmysl zachovávat **celibát** „pro nebeské království“ (Mt 19,12).

Účinky svěcení

Kněz je **Kristův nástroj pro jeho Církev**. Kněžským svěcením je oprávněn jednat jako představitel Krista, hlavy Církve, v jeho trojím úřadu kněze, proroka a krále. Nehodnost posvěceného služebníka nebrání Kristu, aby skrze něho působil.

V byzantské liturgii se modlili za kněze: aby byl hoden stát bezúhonný před tvým oltářem, hlásat evangelium tvého království, konat službu tvého slova pravdy, přinášet ti dary a duchovní oběti; obnovovat tvůj lid prostřednictvím lázni znovuzrození.

Jan Maria Vianney: „Kněžství je láska Ježíšova srdce.“